

2026

UGPSDE605

তুলনামূলক চৰকাৰ আৰু ৰাজনীতি

Comparative Government and Politics**Full Marks: 60****Time: 2½ Hours*****(The Figures in the margin indicate Full Marks for the Question)***

নিৰ্দেশ অনুসৰি তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া –

1×10=10

Answer the following questions as directed:

1. তুলনামূলক ৰাজনীতিত ঐতিহাসিক দৃষ্টিভংগীয়ে মূলতঃ কিহৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়ে?

The historical approach in comparative politics primarily emphasizes:

i. বৰ্তমানৰ ৰাজনৈতিক ধাৰাৰ পৰিমাণগত বিশ্লেষণ

Quantitative analysis of current political trends

ii. ঐতিহাসিক প্ৰেক্ষাপটৰ জৰিয়তে ৰাজনৈতিক প্রতিষ্ঠানসমূহ বুজি পোৱা

Understanding political institutions through historical context

iii. নিৰ্বাচনী জৰীপৰ জৰিয়তে ভৱিষ্যতৰ নিৰ্বাচনৰ ভৱিষ্যদ্বাণী কৰা

Predicting future elections using polls

iv. ৰাজনৈতিক মনোবিজ্ঞানৰ অধ্যয়ন

The study of political psychology

2. সংৰচনাত্মক-কাৰ্যকৰী আৰ্হিত (structural-functional model), ৰাজনৈতিক

ব্যৱস্থাৰ “সংৰচনা” বা “গাঁথনি” বুলিলে বুজায় -

In the structural-functional model, the “structures” of a political system refer to:

i. কেৱল অৰ্থনৈতিক শ্ৰেণীসমূহ

Economic classes only

ii. ৰাজনৈতিক কাৰ্য সম্পাদন কৰা প্রতিষ্ঠানসমূহ

The institutions that perform political functions

iii. ব্যক্তিগত ৰাজনৈতিক আচৰণ

Individual political behaviors

iv. ব্যৱস্থাটো গঢ়ি তোলা ঐতিহাসিক ঘটনাসমূহ

Historical events that shaped the system

3. তলৰ কোনটো একনায়কত্ববাদী বা স্বৈৰতান্ত্ৰিক শাসনৰ সংজ্ঞা নিৰূপণকাৰী বৈশিষ্ট্য?
Which of the following is the defining feature of an authoritarian regime?

- i. ক্ষমতাৰ সম্পূৰ্ণ পৃথকীকৰণ - Absolute separation of powers
- ii. জনসাধাৰণৰ উচ্চ পৰ্যায়ৰ অংশগ্ৰহণ - High levels of popular participation
- iii. এদল অভিজাত বা এজন নেতাৰ হাতত ক্ষমতাৰ কেন্দ্ৰীকৰণ - Concentration of power in the hands of an elite or leader
- iv. মুক্ত আৰু নিকা সাময়িক নিৰ্বাচন - Free and fair periodic elections

4. 'সোঁপহী' ৰাজনীতিয়ে সাধাৰণতে তলৰ কোনটোৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়ে ? -
'Rightist' politics generally emphasizes which of the following?

- i. আমূল সামাজিক পৰিৱৰ্তন - Radical social change
- ii. ফলাফলৰ সমতা - Equality of outcome
- iii. ব্যক্তিবাদ, মুক্ত বজাৰ আৰু পৰম্পৰাগত মূল্যবোধ
Individualism, free markets, and traditional values
- iv. ব্যাপক জনকল্যাণমূলক আঁচনিসমূহ
Extensive welfare state programs.

5. ৰাজনৈতিক দৰ্শনৰ প্ৰেক্ষাপটত কোনটো আদৰ্শক সাধাৰণতে 'বামপন্থী' বুলি গণ্য কৰা হয়? - In the context of political spectrum, which ideology is generally considered 'Left-wing'?

- i. ফেচিবাদ - Fascism
- ii. সমাজবাদ - Socialism
- iii. ৰক্ষণশীলতাবাদ - Conservatism
- iv. মুক্তিবাদ বা লিবাৰ্টেৰিয়ানবাদ
- Libertarianism

6. ৰাষ্ট্ৰপতিয় চৰকাৰী ব্যৱস্থা অনুসৰণ কৰা এখন দেশৰ নাম লিখা।

Name one country that follows the presidential form of government.

7. যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় চৰকাৰ কিহৰ ওপৰত আধাৰিত?

Federal government is based on:

- i. কেন্দ্ৰীকৰণ - Centralization
- ii. ক্ষমতাৰ বিভাজন - Division of powers
- iii. সামৰিক শাসন - Military rule
- iv. ৰাজতন্ত্ৰ - Monarchy

8. FPTP ব্যৱস্থাতকৈ সংখ্যাধিক্য ব্যৱস্থাৰ (majority systems) এটা সুবিধা কি?

Which of the following is an advantage of majority systems over FPTP?

i. সৰলতা আৰু গণনাৰ সহজসাধ্যতা - Simplicity and ease of counting

ii. আনুপাতিক প্ৰতিনিধিত্বৰ নিশ্চয়তা

Guarantees proportional representation

iii. বিজয়ী প্ৰাৰ্থীৰ বাবে ব্যাপক ভোটৰ সমৰ্থন নিশ্চিত কৰা

Ensures broader voter support for the winning candidate

iv. ৰাজনৈতিক দলসমূহৰ বিলুপ্তি - Eliminates political parties

9. আনুপাতিক প্ৰতিনিধিত্বৰ লক্ষ্য হ'ল -

Proportional Representation aims to:

i. আটাইতকৈ বেছি ভোট পোৱা প্ৰাৰ্থীজনৰ জয় নিশ্চিত কৰা

Ensure the candidate with the most votes wins

ii. দলসমূহে লাভ কৰা ভোটৰ অনুপাতে আসন বিতৰণ কৰা

Allocate seats in proportion to the votes received by parties

iii. ৰাজনৈতিক দলসমূহ বিলুপ্ত কৰা - Eliminate political parties

iv. একদলীয় আধিপত্য প্ৰসাৰিত কৰা - Promote single-party dominance

10. একদলীয় ব্যৱস্থাৰ সঠিক সংজ্ঞা হ'ল -

A one-party system is best defined as:

i. বহুতো দলৰ মাজত মুক্ত প্ৰতিযোগিতা থকা ব্যৱস্থা - A system with free competition among many parties

ii. এনে এক ব্যৱস্থা য'ত আইনীভাৱে কেৱল এটা ৰাজনৈতিক দলৰ অনুমতি আছে বা এটা দলেই আধিপত্য চলায় - A system where only one political party is legally allowed or effectively dominates

iii. দুটা সমান শক্তিশালী দল থকা ব্যৱস্থা - A system with two equally strong parties

iv. কোনো ৰাজনৈতিক দল নথকা ব্যৱস্থা - A system with no political parties

তলৰ যিকোনো পাঁচটাৰ চমু টোকা লিখা

6×5=30

Write short notes (any five):

11. ৰাষ্ট্ৰপতিয় চৰকাৰ -

Presidential Government

12. আচৰণবাদী দৃষ্টিভঙ্গী - Behavioural Approach
13. একনায়কত্ববাদী ৰাষ্ট্ৰ - Authoritarian State
14. সংসদীয় চৰকাৰী ব্যৱস্থা - Parliamentary form of government
15. যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় চৰকাৰৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ - Features of Federal Government
16. 'প্ৰথমেই লক্ষ্যস্থানত উপনীত হোৱাৰ নীতি' (FPTP) - First-Past-the-Post System
17. বহুদলীয় ব্যৱস্থা - Multi-Party System

তলৰ যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা -

10×2=20

Answer the Following Questions (any two):

18. তুলনামূলক চৰকাৰ আৰু ৰাজনীতি কি? তুলনামূলক চৰকাৰ আৰু

ৰাজনীতিৰ পৰিসৰ আৰু তাৎপৰ্য আলোচনা কৰা।

What is comparative Government and Politics? Discuss the scope and significance of comparative government and politics.

19. গণতন্ত্ৰ বুলিলে কি বুজা? আধুনিক ৰাষ্ট্ৰত গণতন্ত্ৰৰ গুৰুত্ব

সমালোচনাত্মকভাৱে বিশ্লেষণ কৰা।

What do you mean by democracy? Critically analyse the importance of democracy in modern nation-state.

20. দলীয় ব্যৱস্থা কি? দলীয় ব্যৱস্থাৰ বিভিন্ন ৰূপসমূহ আলোচনা কৰা।

What is party system? Discuss the various forms of party-system.

21. সংখ্যাধিক্যৰ চৰকাৰী ব্যৱস্থা (Majoritarian System) কি? ইয়াৰ বৈশিষ্ট্য,

গুণ আৰু অসুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা।

What is Majoritarian System of Government? Discuss its features, merits and demerits.
